

EEN SCHEMA VOOR OOGSPIERVERLAMMINGEN.

Prof. WERTHEIM SALOMONSON is niet overtuigd en maakt bezwaar de gegeven „voorlichting, zonder meer te aanvaarden”. Het eerste verwondert mij geenszins, want hij heeft mijn stukje, dat op aandringen der redactie uiterst beknopt moest zijn, niet goed begrepen. De verklaring, dat ik voor de diagnose van een schuine-oogspierverlamming de zwakke zijdelingsche componenten zou gebruiken, toont dit duidelijk aan. Ik gebruik die *niet*, wèl de hoogte-componente, die toch ongetwijfeld de belangrijkste is der „Heber” en „Senker”. Aan de vraag naar meer kan ik tot mijn leedwezen niet voldoen. De redactie heeft mij niet ten onrechte de noodige ruimte geweigerd om nog eens uitvoerig aan te toonen, dat de schemata van HERING e. a., hun uitgangspunt nemende van den primairen stand der oogen, zeer geschikt zijn de werking der schuine oogspieren *van uit dien stand* te verduidelijken, maar dat zij, als grondslag gebruikt voor het onderzoek naar verlamming dezer spieren tot onjuiste diagnosen leiden, omdat men daarvoor zijn uitgangspunt moet kiezen in den abductie- resp. den adductiestand, zooals mijn schema, als ik het met bescheidenheid zoo mag aanduiden, het aangeeft. Ik twijfel er niet aan, of prof. WERTHEIM SALOMONSON zal, na raadpleging van de glasheldere uiteenzetting van MAUTHNER 1) en de overtuigende gevallen van BIELSCHOWSKY 2), tot hetzelfde inzicht komen.

In mijn stukje van de vorige week staat een hinderlijk drukfoutje. Op blz. 1917 r. 16 v. boven staat „de” in plaats van „der” d. i. belangrijke stoornis der beweging enz.

Rotterdam, 27 Nov. 1910,

Dr. J. P. VAN DER BRUGH.

DE ONTWERPEN RADENWET EN ZIEKTEWET.

In het bericht van den secretaris van het hoofdbestuur der Ned. maatschappij tot bevordering der geneeskunst, ter begeleiding van den beschrijvingsbrief voor de a.s. buitengewone algemeene vergadering — voorkomende in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* dd. 5 Nov. —, wordt o. a. medege-deeld, dat het hoofdbestuur het ongewenscht acht, ditmaal opnieuw een uitvoerig adres in zake het geheele wetsontwerp tot de Tweede Kamer te richten.

Het spijt mij, dat ik in dezen van een geheel andere meening moet zijn. Al stem ik toe, dat een „uitvoerig” adres niet noodig is; hoogst noodzakelijk acht ik het, dat de geneeskundigen zich tot de Tweede Kamer richten met een *kort en krachtig protest* tegen het wetsontwerp van minister TALMA. Dit wetsontwerp toch is van een geheel anderen aard dan die van de ministers KUYPER en VEEGENS. In deze laatste ging men van het beginsel uit, dat de

1) *Vorträge aus dem Gesamtgebiete der Augenheilk.*, 14de u. 15de Heft, Wiesbaden, Verlag von BERGMANN, 1889.

2) *Die Motilitätsstörungen der Augen nach dem Stande der neuesten Forschungen*, in GRAEFE-SÄEMISCH' *Handbuch der Gesammten Augenheilk.* Zweite Aufl., II. Teil, VIII. Bd, Verlag von ENGELMANN Leipzig 1910.

geneeskundige behandeling der arbeiders een zaak moet zijn van staatszorg en, al hadden wij zeer vele gegronde bezwaren tegen de wijze waarop dat beginsel in die wetten werd uitgewerkt, het was toch duidelijk, dat de staat — eenmaal dat beginsel aanvaardend — zich niet zou kunnen onttrekken aan den plicht om als werkgever de geldelijke positie der fondsgeneesheeren, voldoende te regelen.

Geheel anders nu is het in dit ontwerp. Voor de geneeskundige behandeling zorgt de regeering niet; de geneesheeren blijven voor eigen risico hun vrije beroep uitoefenen; de ziekenfondsen moeten geldelijk geheel op eigen wieken drijven; en, terwijl de regeering zich zodoende onttrekt aan elke verplichting tegenover de geneesheeren, legt zij de fondsen plichten op, die den economischen toestand der geneesheeren in zeer ongunstigen zin zullen wijzigen.

Dat nu mogen wij niet dulden. Tegen deze ongewenschte en onnoodige bemoeizucht van de overheid moeten in de eerste plaats de directe belanghebbenden opkomen, en wij behoeven er niet aan te twifelen, of ons protest zal weerklink vinden bij vele volksvertegenwoordigers, die zich, met ons zullen verzetten tegen deze inbreuk op de gezonde organische ontwikkeling van de maatschappij.

De geneesheeren, die sinds jaren, met een open oog voor de nooden der minvermogenden, zich tevreden hebben gesteld met een geringe vergoeding voor hun werk als fondsgeneesheer, zullen nu door den staat gedwongen worden in die goedkoope fondsen allen op te nemen, die de overheid hen aanwijst. Dat is een grievende onbillijkheid. Ons eenig antwoord moet zijn, dat *wij ons door de overheid geen welstandsgrens laten voorschrijven*. De finantieele verhouding tusschen de geneesheeren en de minvermogenden moet, in vrij overleg, geregeld worden door deze belanghebbenden alléén; de fondsbesturen doen daarbij zeer nuttigen dienst als bemiddelaars, maar het autoritair gezag van de overheid kunnen wij daarbij niet toelaten.

Wat zouden de bakkers — om een groep van personen te noemen, wier bedrijf ook een voorwerp is van staatsbemoeiing — er van zeggen, wanneer de overheid hun gelastte voor verminderden prijs brood te verkoopen aan door de overheid aangewezen personen, terwijl daarbij tevens aan die bevoorrechte personen het recht werd gegeven dien broodprijs te bepalen? Men zou immers twifelen aan den ernst van den wetgever. En toch: tegenover ons handelt de wetgever op die onverdedigbare wijze!

Even afkeurenswaardig is het, dat verzekeringsraden of raden van arbeid, organen van de zoogenaamd publiekrechtelijke organisatie van den arbeid en die dus geroepen zijn tot regeling van de verhouding tusschen *patroon* en *arbeider*, macht krijgen over de ziekenfondsen en zich dus gaan bemoeien met de verhouding van de arbeiders tot hun leveranciers (of dat bakkers zijn of geneesheeren is in beginsel hetzelfde!).

Wij mogen niet dulden, dat de overheid de wijze bepaalt, waarop de bijdragen der verzekerden geregeld zullen worden (art. 97, Z. W.).

De wetgever wil de ziekenfondsen verbieden premies naar draagkracht te heffen, en dit heeft noodzakelijk ten gevolge, dat het bedrag der premie zich zal regelen naar de draagkracht der minstvermogenden, tot groote schade voor geneesheer en apotheker.

Moeten wij ons niet verzetten tegen een dergelijk ingrijpen?

Is het niet door alles heen, dat dezelfde overheid, die het klaarblijkelijk *niet* durft wagen de minder goede ziekenfondsen op te heffen, het *wel* durft bestaan, geneesheeren, die aan zulke niet erkende fondsen verbonden zijn, te verbieden de verzekerden te behandelen?

Het beginsel van dit wetsontwerp: overheidsinmenging in een vrij beroep, zonder erkenning van overheidsplichten, is niet te verdedigen; en het is onze plicht en als geneesheer en als staatsburger daartegen een eensgezind en beslist „non possumus” te doen hooren.

De behandeling der door het hoofdbestuur aangegeven punten blijft daarbij buitengewoon nuttig en noodzakelijk. De Tweede Kamer moet weten, wat onze wenschen zijn in zake ziekenfondsen, en wat onze eischen zullen zijn, wanneer de overheid die fondsen wil regelen.

Kampen, 26 November 1910.

J. D. C. KOCH.

ZIEKENBRIEFJES.

Ziekenbriefjes moeten den zieken verzekerde aan zijn ziekengeld helpen. De ziekenkas verlangt geen uitkeering te doen zonder geneeskundige verklaring. De aangewezen persoon om deze verklaring af te geven is de behandelende geneesheer (zie dit *Tijdschrift* 1906, II blz. 1571). Deze kan hierdoor in conflict komen met: a. den verzekerde, die meent nog wel een ziekenbriefje te kunnen krijgen, terwijl zijn geneesheer dit niet meer noodig oordeelt; b. de ziekenkas, wanneer deze meent, dat de behandelende geneesheer een ziekenbriefje afgeeft, dat overbodig is. En bloc te verzoeken van deze verplichting te worden ontheven is laf en vernederend voor den geneeskundigen stand in zijn geheel. Laf, waar wij deze ontheffing wenschen om conflicten met onze patiënten te voorkomen (en daardoor wellicht geldelijk nadeel). Vernederend, waar wij openlijk zouden aannemen, dat het moreel van een groot percentage der geneeskundigen laag is gezolken; dat vele honderden geneesheeren onmachtig zijn zich te beschermen tegen zichzelf of tegen hun patiënten. Is dit gebleken uit de ervaring opgedaan bij de ongevallenwet? Neen. Dus als regel het ziekenbriefje afgegeven door den behandelenden geneesheer, den huisarts, den man wien de patiënt zijn vertrouwen schonk; hij, die het best over alle omstandigheden kan oordeelen. Niet bij elken zieken verzekerde terstond een vreemde (dit is de controleerende geneesheer inderdaad) over den vloer; een vreemde die zeker door den zieke niet gewenscht wordt. Alleen contrôle in buitengewone omstandigheden; welke deze zijn, is meestal gemakkelijk te bepalen. Normaliter heeft de behandelende geneesheer niet alleen het *recht* zelf ziekenbriefjes af te geven, doch is hij het tegenover patiënt en maatschappij *verplicht*; het is een taak, waaraan hij zich niet mag onttrekken.

Lekkerkerk, 26 November 1910.

D. N. VAN GELDEREN.

CONTRÔLE BIJ DE ZIEKTEVERZEKERING.

Zou het naar aanleiding van het schrijven van collega HAMAKER niet wenschelijk zijn, art. 4 van het schema van collega VAN BRUGGEN blz. 1749 aldus te stellen: